

A Környezettudományi Központ

ÁLLÁSFOGLALÁSA

a Normafa projektről

A közlegelő tragédiája közismert környezetvédelmi példázat. A közlegelő mindaddig zavartalanul működik, amíg a gazdák annyi tehenet tartanak rajta, amennyit a legelő el tud tartani. Ha a legelőn tartott állatok száma a létszám fölé nő, a tehenek egyre kevesebb húst vagy tejet adnak. A gazdák azonban egyénileg abban érdekeltek, hogy újabb és újabb teheneket hajtsanak ki, mert a tehenek számának növelésével ellensúlyozni tudják az egy tehenre jutó hozam csökkenését. Egy ponton túl azonban a legelő annyira leromlik, hogy a legelőn tartott tehenek együttes hozama is annyira csökken, hogy kisebb lesz, mint az egyensúlyi állapothoz tartozó kisebb tehenlétszámmal elért összhozam.

A Normafa is ilyen közlegelő. Növekvő népszerűségének köszönhetően egyre többen töltik itt a szabadidejüket. Sok a sétáló, kocogó, túrázó, kutyasétáltató és kerékpáros, télen a síelő és a szánkózó. Rendszeresen az Anna-réten tartott rendezvények, pár éve itt tartja évadzáróját az Operaház, szerveznek ide zárandoklatot és demonstrációt is. Vannak fizetős szabadidős programok: síiskola, nordic walking tanfolyam, kalandpark az egykori úttörőtábor területén, csoportos Segwayes erdőjárás, e-bike és elektromos gyerektrepjárom kölcsönzés, rendeznek lézerpuskával való lövöldözést és csapatépítő foglalkozásokat, pónilovaglást. A vendéglátóhelyek nemcsak a sétálókat szolgálják ki: a sporthotelben külföldi csoportok szállnak meg, a Sínházban családi és üzleti rendezvényeket tartanak. Bővül a legális és illegális kiskereskedelem: a Sínház körül szaporodnak a fabódék, alkalmi árusok léggömböt, kürtőskalácsot, perecet, télen sült gesztenyét, forralt bort árulnak.

Mindez nyomot hagy a környezeten: jó időben, hétvégeként nagy a zsúfoltság, nemcsak a parkolóban. Az erdei ösvényeken egymást érik a kirándulók, köztük balesetveszélyesen cikáznak a kerékpárosok. A meglévő ösvények mellé egyre újabbakat taposnak. Az eredmény: legázolt növények, pusztuló talaj, az ösvények elkövesedése. Az árusok a pultot és az árut személygépkocsival a fák között szállítják a helyszínre, az ételekhez, italokhoz adott eldobható edények miatt sok a szemét.

A közlegelő tragédiájának megoldása, hogy az érdekelt felek a közlegelő állapotának megőrzése érdekében szabályozzák és korlátozzák a közlegelő használatát. Milyen megoldást javasol ezzel szemben a Normafa problémájának megoldására született a Normafa projekt?

A hegyvidéki lakosok körében terjesztett kérdőív szerint a fejlesztés szempontjai: a parkolás és a közlekedés szabályozása, a régi, elhanyagolt műemléki épületek helyreállítása, a közbiztonság javítása, csomagmegőrzők, öltözők, padok, hulladékgyűjtők kihelyezése, illemhelyek létesítése, illetve az egész éves sportolási és túrázási lehetőségek javítása. Ezek a szempontok alkalmasnak látszanak arra, hogy szabályozzák a köztér használatát.

Az ördög, mint mindig, a részletekben van. Ezekről a részletekről azonban keveset tudni. Május 17-én a hegyvidéki polgárok csak arról szavaznak, hogy egyetértenek-e a Normafa területének helyreállításával a Budapest Főváros XII. kerület Hegyvidéki Önkormányzat Képviselő Testületének 10/2015. (I.27.) számú határozatában foglaltak szerint. Hogy azután az egyetértés birtokában milyen fejlesztések mellett döntenek, az majd a helyi népszavazás után dől el.

Az a hiányos és egymásnak ellentmondó információkból is kitűnik, hogy a projekt kizárólag a gépkocsiforgalmat igyekszik korlátozni. A parkolók kiépítése és a Fogaskerekű Vasút meghosszabbítása egyébként nem része a Normafa projektnek. Az Önkormányzat 10/2015. számú határozata csak annyit tartalmaz, hogy az "Önkormányzat szakmai és jogi támogatást nyújt a Fogaskerekű Vasút nyomvonalának meghosszabbításához és végállomásának elhelyezéséhez", illetve hogy "az Önkormányzat kezdeményezi a Normafa területén kívüli kisebb közösségi parkolók kialakítását (a Zugligeti úton, Budakeszi határában, a Szépjuhásznénál, a Hűvösvölgyben), ... valamint kezdeményezi P+R parkolók kialakítását a közösségi közlekedési hálózat megállóihoz kapcsolódóan."

Bár a látogatókat a fejlesztési területtől távolabb levő parkolók kialakításával, a Fogaskerekű Vasút nyomvonalának meghosszabbításával, valamint a Libegő korszerűsítésével a közösségi közlekedés felé terelni helyes törekvés, de a megközelítési útvonalak széthúzása, a gépkocsiforgalom korlátozása és a parkolók néhány száz méterrel távolabb történő elhelyezése elegendő lesz-e a zsúfoltság csökkentéséhez? Aligha. Különösen úgy nem, ha a projekt fejlesztései a szabadidős programok bővítésével szándékoltan a terület vonzerejének és a látogatók számának a növelésére törekszik. Ha a nyári bob-pálya és vitatott sípályarendszer eredeti formájában nem is valósul meg, még mindig napirenden van több olyan fejlesztés, amely alkalmas a látogatók számának növelésére. Elég, ha csak a tervezett down-hill kerékpáropályára, a Libegőt kerékpárszállításra való alkalmassá tételére vagy az eredetileg tervezettnél rövidebb, mobil sífelvonóra gondolunk. Növeli a látogatók számát a közvilágítás kiépítése, a Sínház vendéglátó funkciójának kibővítése, a tervezett játszóterek, vagy a sporthotel rekonstrukciója is.

Mi lenne a megoldás? Először is el kellene dönteni, hogy melyek azok az igények, amelyeket csak vagy leginkább a Normafánál lehet kielégíteni, és melyek nem valók oda, mert rongálják, szennyezik a környezetet, a terület élővilágát (nemcsak a kiemelten védett csíkos boglárkát), vagy mert máshol, a város más pontján is ki lehet elégíteni. Így lehetne a Normafa már ma is érzékelhető túlhasználátát enyhíteni.

Mindenkinek szüksége van a természeti környezetre: erdőre, parkra, vízpartra. Ezt igényt azonban nem a már most is túlterhelt erdőterület még intenzívebb használatával, és ami ezzel jár, az erdő parkká történő degradálásával, hanem a város más részein történő erdősítéssel, parkosítással, a meglévő egyéb elhanyagolt erdőknek a szabadidő eltöltésére való alkalmassá tételével kellene kielégíteni. Parkokat, játszótereket nem az erdő rovására, hanem azokban a városrészekben kell kialakítani, ahol kevés a park, a játszótér és az egyéb zöldterület, hogy az ott élők hosszas utazás nélkül, gyalogosan is eljuthassanak pihenésre alkalmas zöld területhez. A Normafa fejlesztésére szánt pénz nagy része akkor szolgálja legjobban a Normafát, ha nem a Normafa környékén költik el.